

Soma Bay

Dykning i Det Egyptiske Røde Hav

Tekst og fotos: Lawson Wood

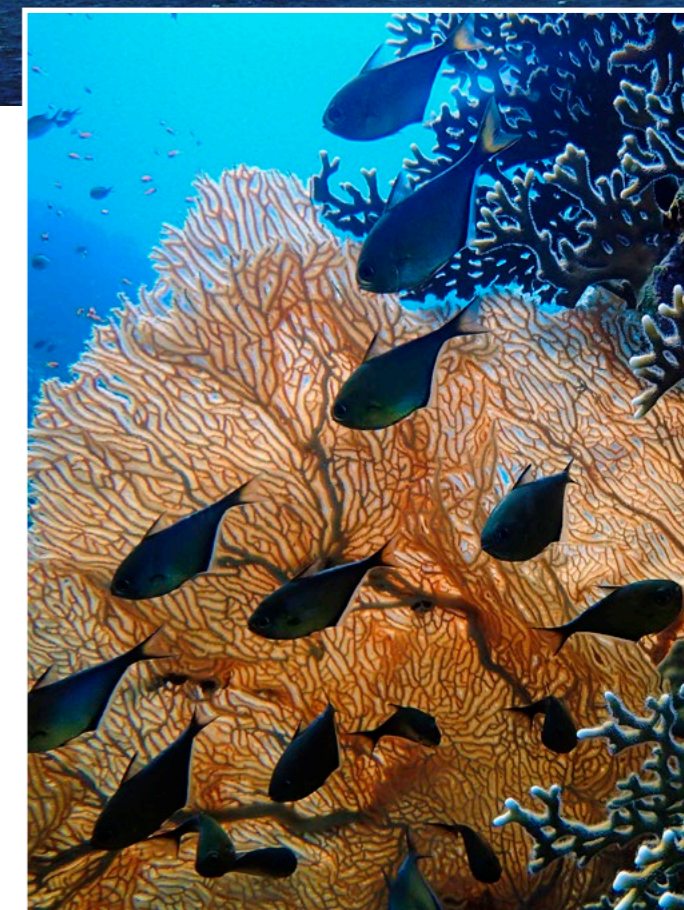

Kitesurfer i Soma Bay med sandstrande og panoramaudsigt over ørkenens tinder (ovenfor); Mørk fejer med søvifter (til højre)

Jeg besøgte Det Røde Hav første gang som en del af en marinbiologisk ekspedition med Dr. Paul Cragg tilbage i 1973. Efter at have arrangeret safarier fra Israel og boet der i flere år og arbejdet på de legendariske liveboard dykerbåde *Lady Jenny III* og *Lady Jenny V*, er min kærlighed til Det Røde Hav aldrig blevet mindre. Nu, omkring 45 år senere, fik et genbesøg til Det Røde Hav atter mit hjerte til at banke.

Det første sus af forventningens glæde kom i 20.000 fods højde, da flyet, der skulle bringe min kone og mig til regionen, begyndte nedstigningen over det øvre Egypten, og jeg kunne ane Rødehavets kyster i det fjerne. Airbus-flyets rute til Hurghada førte os direkte over Ras Abu Soma, hvor vores dykkerresort ligger. Hurghada Lufthavn er stor og effektiv som nemt håndterer et stort antal turister. Visumbetaling, told og bagageafhentning er ligetil, og de forskellige resorts, rejseselskaber og dykkercentre har alle repræsentanter, der står klar i ankomsthallen til at samle dig op. Lad dig ikke afskrække af deres ret pågående facon, når de forsøger at fange din opmærksomhed; bare fokuser på at finde din bestilte transport som gerne skulle stå klar ved ankomst.

Dykkerresort og -operatør
Vores hotel for ugen var The Breakers

Diving & Surfing Lodge i Soma Bay, det eneste dedikerede dykker- og kitesurfingresort i Mellemøsten. The Breakers har over 170 ansatte (hovedsageligt egyptere), og maden, der serveres her, har uundgåeligt en egyptisk smag, men der var også masser af andre retter, her-

Dykker med fanebars og blødkoraller på revet i Soma Bay. FOREGÅENDE SIDE: Kæmpemusling og hårde koraller på vraket af MV *Salem Express* i Det Røde Hav.

under asiatisk køkken, stegt fisk og burgere. Der var også et par barer og tagterrasser til afslapning og after dive-snak.

Breakers' to store dykkerbåde blev brugt til halv- og heldags dykning. Dykkerbådene havde hver en stor salon, hvor dykkerne kunne hænge ud, tjekke kameras og nyde en frokostbuffet, når de var på en hel dags udflugt. Dykkerstederne lå omkring 30-90 minutters sejlads fra marinaen, og man fik altid en fuld dykkerbriefing, uanset om man dykkede på egen hånd eller med en guide. For dem, der har dykket på nogle af disse steder før, er det altid en god idé at lytte med, da der altid er sæsonudsving i de dyr, man kan finde her.

Resortets dykkerdel ejes og drives af Orca Dive Clubs, som har flere resorts i Egypten samt på Mauritius, Flores, Bali

og Sardinien. Med det nyeste udstyr, flersproget personale og et fantastisk husrev overfor dykkercentret, hvad mere kan man så bede om? Store dykkerbåde til at udforske revene og vrage- ne? Åh, ja, dem har de også.

Der er plads til dykkere på alle niveauer, fra begyndere, der snorkler og prøver at dykke, til dykkere, der dykker med blandgas og rebreather. Mange kommer for at forbedre deres dykker- eller træningsevner, og for undervandsfotografer som mig selv er det den perfekte base til at udforske revene i det nordlige Røde Hav ud for det afrikanske fastland.

Dykning

Over 100 km nord for Marsa Alam var en række af dykkerstederne mellem Sharm el-Sheikh og Marsa Alam egentlig kun

tilgængelige med liveabo-ard-dykkerbåde. I dag er det nemt at komme til Panorama Reef, vraget af *Salem Express* og en række andre dykkersteder omkring Safaga og Soma Bay-odden. Disse dykkersteder var fokus for vores tur.

Vi fik formaliteterne med papirarbejdet ud af verden, og tog et nærmere kig på ugekalenderen på væggen, hvor der var en lang liste over hel- og halvdagsdykkerbåde, RIB-dyk og plads til at planlægge vores landdyk ud for husrevet. Vi skulle bare skrive vores navne på den båd tur, vi ønskede, og sørge for at slette vores navne igen, ifald

vi skiftede mening.

Der var adgang til husrevet via en 420 m lang mole med to platforme og masser af stiger til at komme ind og ud. Transporten foregik med ombyggede elektriske

OVERNATNING

Soma Bay ligger ca. 45 minutters kørsel syd for Hurghada Lufthavn og er navnet på hele resortområdet på odden. Der er i øjeblikket fem store hoteller her, og der er planer om flere. Det drejer sig om The Breakers Dive & Surf Lodge, Robinson Club (som er tysk ejet og drevet og minder lidt om en familie-”Club Med”), Sheraton, Westin og Kempinski.

Hvert resort har et helt andet udseende, layout og stemning, men vores vært for ugen var det fantastiske Breakers, det dedikerede dykker- og kitesurfingresort. Du bør dog bemærke, at Westin i Soma Bay har et af de største kurbade i verden med en fantastisk saltvandshydroterapipool – det er som taget ud af et gammelt byzantinsk palads.

Juvel fanebars (herover); Endemisk to-båndet klovnfisk fra Det Røde Hav (øverst til venstre); Arabisk Picasso-aftrækkerfisk med blåstribet pudsefisk (øverst til højre); Stor søvifte (til højre)

ske golfvogne, som kunne transportere dig, din makker og alt dykker og kameratekstyr. Denne form for dykning giver selvfølgelig dig og din makker mulighed for at tilbringe længere tid i vandet.

Det følgende er blot et lille eksempel på den fantastiske dykning, man kan finde langs denne kyststrækning, langt fra den vanvittige menneskemængde.

Husrevet. Det var nok det sted, hvor der blev dykket mest, og der var utallige "færgeture" op og ned ad molen hver dag for at transportere dykkere og deres udstyr. Det mest bemærkelsesværdige ved dette sted var de tidlige morgen- og aftendyk, hvor sammenstillingen af dagdyr og natdyr delte revet. Cleaner stations var i fuld gang, og både rovdyr og byttedyr stod i kø for at blive rensset for parasitter uden tanke på at "bryde reglerne". Delfiner kom også ind i området omkring molen,

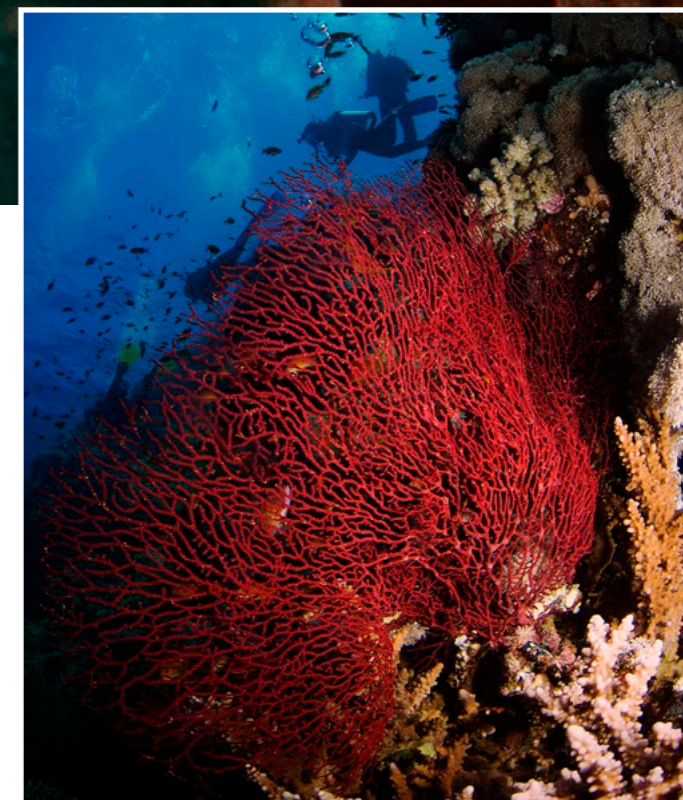
hvor de regelmæssigt blev observeret.

Revet var domineret af små hårde koraller og skrånede stejlt ned til omkring 18 meter, før det faldt stejlt og endda lodret mange steder. De mere lodrette sektioner havde store sorte koraller, som skjulte små stimer af glasfisk og perlemorsfisk. Mærkeligt nok var der mange store bigeye-snappere ude i det fri, hvor de normalt er godt gemt væk under udhæng. Der var et par store stenfisk på dette rev, den ene gemte sig under sandet, men den anden var så godt overgroet med alger, at den næsten var "usynlig" blandt koraller og algebanks. Små svampekoraler flød rundt på revet, og der var nogle enorme sektioner af salatkoraller.

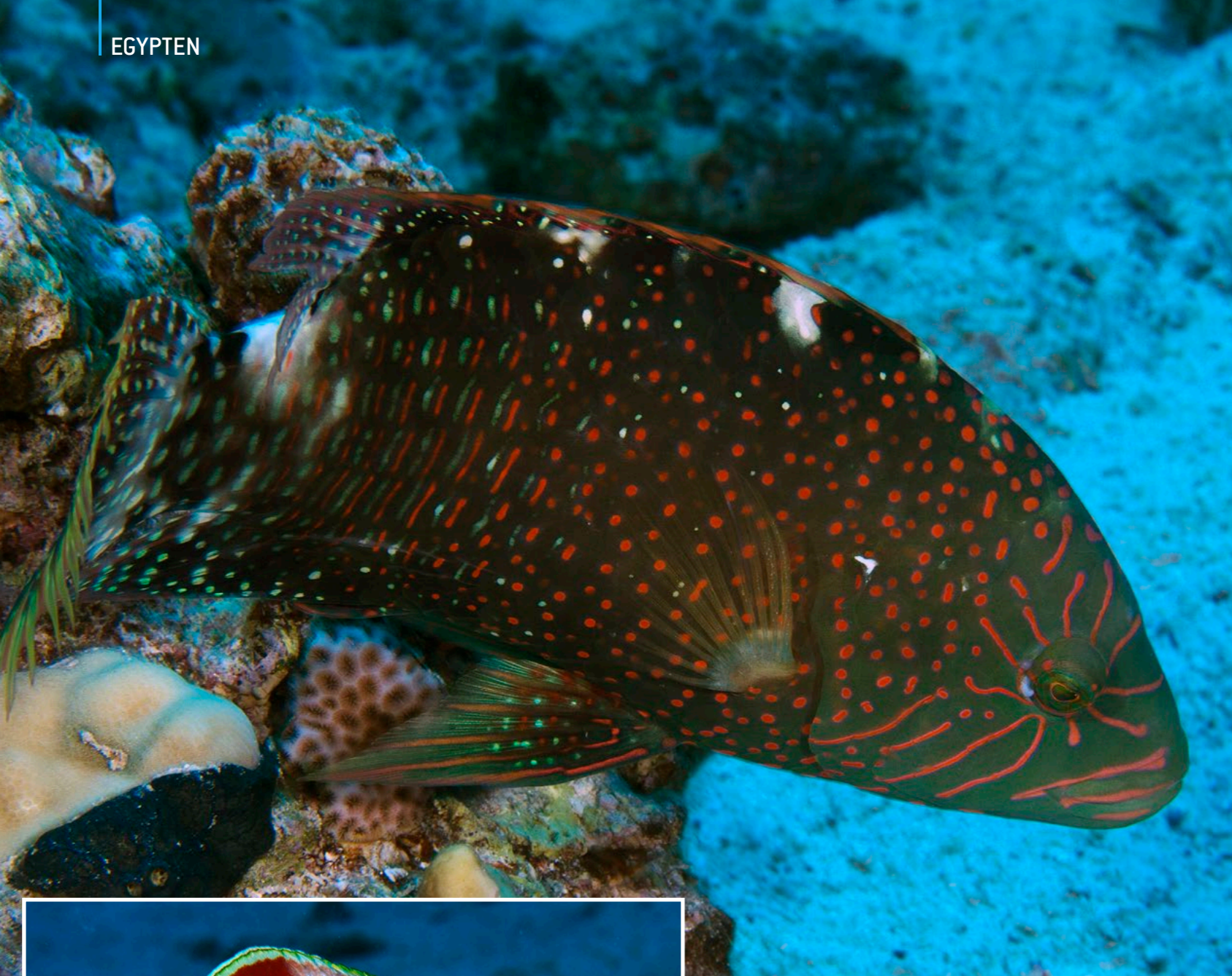
Den allestedsnærværende anemonefisk, eller klovnfisk, tager ophold i store anemoner. Da vi bevægede os mod nord, mod odden og overfor fyrtårnet, fandt vi den samme type anemone, som fluore-

scerer rødt under vandet, men kun viser grønt med normalt hvidt lys. Når du kommer ned på 30 meters dybde, finder du lyrehalet kejserfisk (*Genicanthus caudovittatus*). Hannen og hunnen har helt forskellige farver, og kejserfisken lever af zoo-plankton i åbent vand nær revet. Delfiner ses meget regelmæssigt her, ligesom store barracudaer og stimer af trevaller og andre store oceaniske arter, så hold altid udkig ud i det blå.

Panorama Reef. Jeg dykkede første gang på Panorama Reef tilbage i 1985, mens jeg arbejdede på *Lady Jenny V*. Vi var her primært for at søge ly for natten, men vi syntes, at dette store cirkulære rev med to lavvandede platforme var så godt, at vi også blev næste dag og udforskede hele revet, mens solen bevægede sig rundt og oplyste de bløde koralhaver og skove af viftekoraller.

Over 33 år senere tog jeg afsted fra Soma Bay Marina på en heldagsudflugt til dette rev, og jeg havde blandede følelser, da min ven Waleed og jeg dykkede på væggen og den østlige platform om morgenen. Dette rev mindede mig så meget om Jackson Reef oppe i Tiranstrædet med sine bløde koraller, der vrirlede med orange sva-

Eritrea-fanefisk, *Chaetodon paucifasciatus* (herover);
Endemisk Abudjubbe's wrasse (læbefisk), *Cheilinus abudjubbe* (øverst til venstre); Endemisk Fridman's dottedback,
Pseudochromis fridmani (øverst til højre)

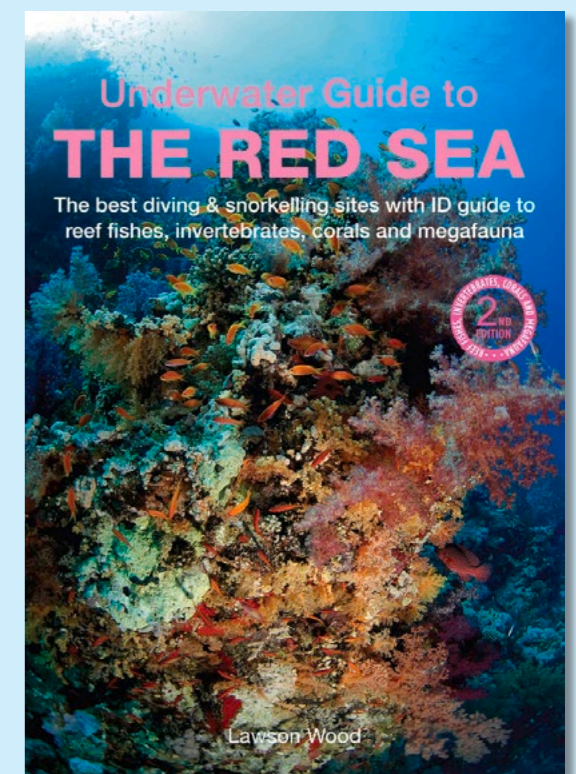
lehalsbars og svimlende mængder af englefisk og sommerfuglefisk.

Vi var på den beskyttede side af revet, væk fra strømmen, så der var meget færre søvifter her, end vi fandt senere på vores andet dyk om eftermiddagen, som var et strømduyk på det vestlige plateau. Jeg havde glemmt, hvor stærk strømmen var. Det var sjovt at glide hen over og rundt om de enorme bestande af gorgonier, der strakte sig ud i strømmen, men det var svært at stoppe op og tage billeder.

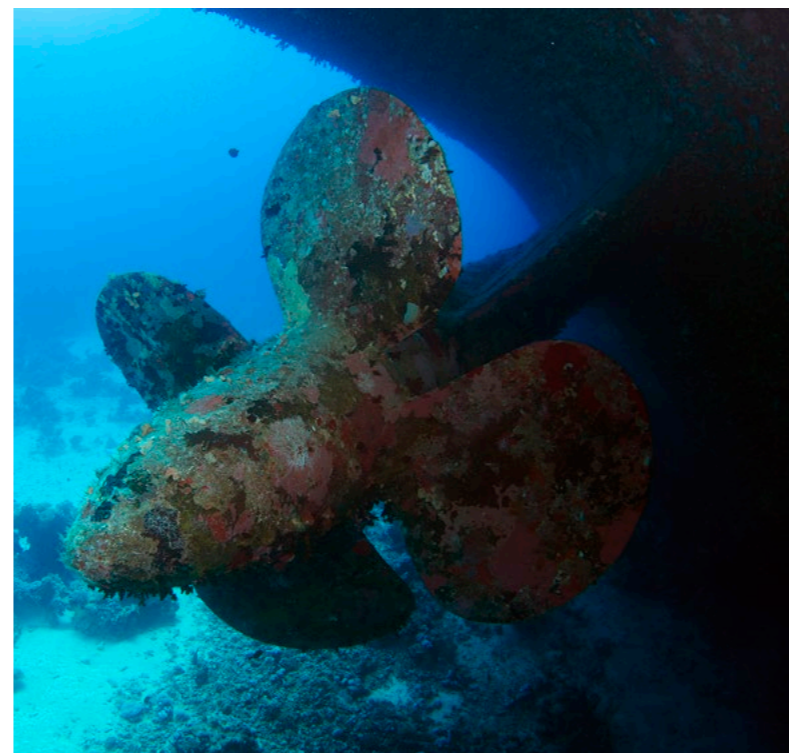
Da vi nærmede os det nederste hjørne af revet, stoppede strømmen næsten, og der var enorme mængder af glasfisk, dragefisk, krokodillefisk og alle de sædvanlige beboere, som man normalt finder på et rev i Det Røde Hav. Panorama Reef havde også en stor anemonehave med dusinvis af store anemoner, et stort antal klovnefisk og hundredvis af sort jomfrufisk (*Dascyllus trimaculatus*).

Gabir Soraya. Dette lavvandede rev ligger kun 30 minutter fra marinaen og består af et stort, aflangt rev med flere små satellitkoralrev eller koralhoveder mod syd. På kun 15 meters dybde havde den centrale sandslette en lille gruppe haveål. De smalle passager mellem koralhovederne havde som sædvanlig små røde søfjer og masser af ildkoral, men stimerne af sommerfuglefisk og englefisk var en overraskelse, da disse fisk normalt kun findes enkeltvis eller i par.

Sha'b Shear. Dette ret blinde rev lå også kun en kort sejltur fra marinaen. Dykkerbåden kastede anker i et koralamfiteater med store koraludspring hele vejen rundt, afbrudt af smalle kløfter fyldt med anthias og chromis. Der var adskillige vragele omkring disse rev, inklusive en lille ukendt færge på dette sted, som var godt ødelagt (rygtet siger, at dette var et forsikringsjob – som så mange andre). Et af koralhovederne havde en cirkulær tunnel, der løb gennem revet fra havbunden og steg til omkring 5 meter. Da vi kom ud, fandt vi en stor stime af yellowtail barracuda (*Sphyraena flavicauda*) og adskillige grupper af sweetlips, sommerfuglefisk og englefisk.

Bogen kan bestilles hos
Saxo, Amazon og andre boghandlere

PÅ DETTE OPSLAG: Scener fra vraget af MV *Salem Express*, bygget i 1964, som sank i Det Røde Hav i 1991. Over 470 mennesker mistede livet i forliset, som fandt sted under en voldsom storm.

Denne del af Soma Bay var fyldt med små koralhoveder, som strakte sig i en stor bue mod nord og syd. Det var disse lavvandede koralhoveder, der blev næsten usynlige for skibsfarten sidst på eftermiddagen, når havet var roligt, og solen stod lavt.

sandbund. Efter en lang svømmetur uden om revet førte vores guide Waleed os til et koralhoved, der simpelthen var dækket af gorgonier og fyldt med langnæset høgefisk (*Oxycirrhites typus*), glassy sweepers, perlemorsfisk og hundredvis af kardinalfisk. Der

Tobia Soraya. Revet ligger ca. 30 minutters sejlads fra marinaen og består af en gruppe små koralhoveder, der er tilfældigt fordelt på en 15 meter lang

var også en enorm stjernekeglefisk (*Arothron stellatus*), som tilsyneladende var fastboende på dette rev.

Salem Express. Denne Ro-Ro-færge blev bygget på det franske skibsværft i La Seyne-sur-Mer i 1964 og var på vej tilbage fra Jeddah til Safaga, overfyldt med passagerer, der havde været på pilgrimsrejse til Mekka den 17. december 1991. En voldsom storm havde blæst op, og med stormstyrke ramte skibet Hyndman Reef, hvor det blev hullet og hurtigt sank i de tidlige morgentimer. Officielle optegnelser

siger, at 470 personer mistede livet, men lokalt er det almindeligt kendt, at mange flere omkom, da skibet var voldsomt overfyldt.

Nu ligger *Salem Express* på sin styrbordsside på 30 meters vand og er fuldstændig dækket af små hårde koraller. Alle skibets dele er tilgængelige for dem, der ønsker at udforske skibets indre.

Da jeg første gang dykkede med *Salem Express* for 25 år siden, lå der to af hendes redningsbåde på havbunden. Tilsyneladende er den ene blevet fjernet siden, for nu var der kun én at se. Hendes agterdør lå nu på havbunden

og skabte en stor firkantet åbning, hvor dykkere kunne udforske meget af fartøjsdækket. Begge propeller var intakte og udgjorde en fantastisk fotografisk baggrund, da de er dækket af små koraller og lysende rød svamp. Skibets skorstene havde et stort "S" på sig, men det var blevet sværere at se på grund af korallerne, der overskyggede emblemet. Skibets bro var ret åben, og alle vinduerne var nu væk, men skibets dele var stadig synlige indeni.

Hendes tomme davider og rækværk hang alle ud i åbent vand, og havbunden var fyldt med vragrester, herunder noget

VALUTA OG VALUTAKURSER

Med hensyn til valuta accepteres både US\$, GB£ og euro, men tjek priserne på visum i forhold til valutakurserne. I øjeblikket koster et visum 20 USD, men hvis du betaler i GB£, vil de opkræve dig 20 GB£. Så prøv at medbringe den korrekte valuta, eller endnu bedre, medbring euro, da de fleste besøgende på feriestedet er tyskere, schweizere eller østrigere, med besøgende fra Storbritannien som nummer fire på listen.

De fleste vælger at betale alle konti med et kredit- eller debetkort, men igen kan valutaen blive vekslet et par gange, hvilket øger omkostningerne på din endelige regning. Hvis du bruger American Express, vil valutaen være i egyptiske pund, som igen vil blive vekslet til din hjemmevaluta. Når du bruger kreditkort, kan transaktionen starte i din lokale valuta, men derefter kan den blive vekslet til egyptiske pund, før den bliver vekslet tilbage til din lokale valuta. Er du forvirret? Den nuværende valutakurs er ret dårlig, så lad være med at købe egyptiske pund hjemmefra, før du tager på ferie. ☑

legetøj fra børn – blot endnu en påmindelse om den forfærdelige tragedie.

Der er stadig stor uenighed om, hvorvidt dykkere skal have lov til at dykke på vraget. Den egyptiske regering overvejer stadig, hvorvidt den skal forbyde al dykning på *Salem Express*. Men efter så lang tid virker det næppe umagen værd. I stedet bør dykkere have mulighed for at vælge, om de vil dykke på skibet eller ej – af respekt for de døde, religiøs overbevisning, eller bare fordi de ikke har lyst til at være der. Uanset hvad der sker i fremtiden, bør dykning på dette vrak ske med den største respekt. Dykkere må ikke røre ved noget eller forstyrre nogen af resterne.

Efter at have kørt safarier her – boet, arbejdet og besøgt området utallige gange – er det altid en følelse af nostalgi for mig at besøge Det Røde Hav, og jeg tænker faktisk ofte på det som at komme hjem. Tilfældigvis er sloganet på The Breakers Diving & Surfing Lodges hjemmeside også "Welcome Home". Disse Safaga-rev bør ikke overses, når man overvejer eller planlægger en dykkertur i Det Røde Hav. ☑

Lawson og Lesley Wood blev støttet af den egyptiske turistmyndighed, Dan Lion fra Holiday Designers, Anna Hollingworth og Harriet Shearer fra The Communications Group, Marwa

Scener fra vraget af *Salem Express* (øverst til venstre og højre); Mørk fejer, *Pempheris adusta*, på gorgonie (herover); Dykkere over rev med anemonefisk på anemone (til venstre).

Kachmar fra Somabay, Wolfgang Jocham og Waleed Abd Elmaksoud fra Orca Diving og Stephan Reichl fra The Breakers Diving & Kite Surfing Lodge. Flybilletterne blev leveret af Thomas Cook. For mere information henvises til Lawson Woods bog, Underwater Guide to the Red Sea, som kan bestilles hos Saxo, Amazon og andre boghandlere.